

ABECEDA V KOCKE

PaedDr. RENÁTA TITKOVÁ

Mgr. TERÉZIA BULEJOVÁ

Mgr. DAGMAR MORAVČÍKOVÁ

Abeceda v 2. ročníku

- vymenovanie a písanie písmen v abecednom poradí
- zoradovanie slov v abecednom poradí podľa prvého písmena
- PU SJL2, 1. časť, s. 7 – 12

Abeceda v 2. ročníku

LA100VIČKY

V škole, v ktorej sa učia naši druháci,
hniezdia pod strechou lastovičky.
Vždy na jeseň ich čaká dlhá cesta.
Zbalia si kufríky, rozlúčia sa s kamarátmi
a letia ďaleko-predaleko.

Zvedavý **?** sa spýtal: „Kam to letia?“ **!** nevedela, no **!** bol múdrejší.

„Putujú ponad more do Afriky za teplom,“ vysvetlil kamarátom.

S lastovičkami sa tentoraz prišli rozlúčiť aj nezbedné písmenká. Prisľúbili, že do jari si každé z nich nájde svoje miesto v abecede.

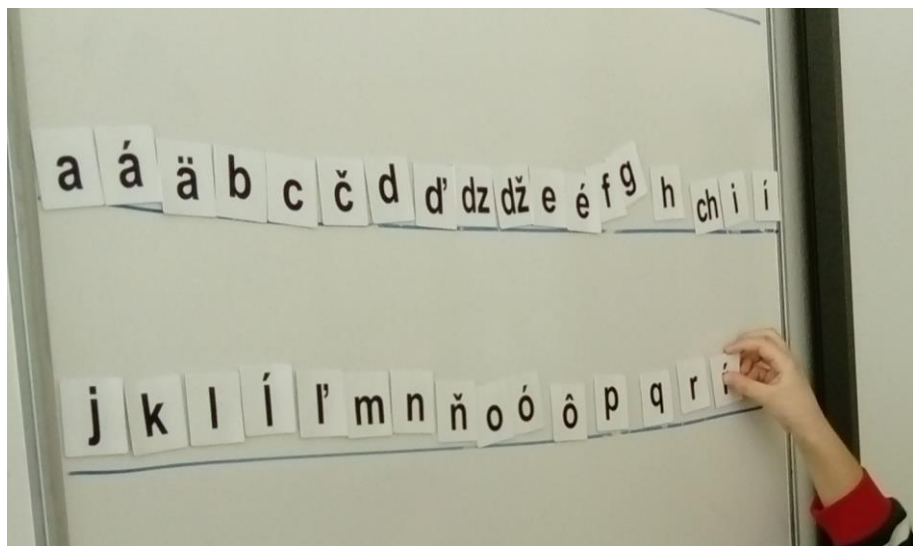
„Čo je to abeceda?“ vyzvedala lastovička.

„Vieš, všetko na svete má svoje pravidlá,“ poučil lastovičku **!**. „Tak ako vy odlietate na jeseň do Afriky a máte svoje miesto v krdli, každé písmeno má zas svoje pevné miesto v abecede. *Abeceda je usporiadanie písmen v presnom poradí.*“ Lastovička veselo prikývla a spolu s ostatnými odletela do teplých krajín.

Slová usporadúvame podľa abecedy najprv na základe **prvého písmena**.

Abeceda v 2. ročníku

Abeceda v 3. ročníku

- zoradovanie slov podľa druhého až n-tého písmena
- používanie kodifikačnej príručky slovenského jazyka
- vyhľadávanie slov a hesiel v slovníkoch, encyklopédiách
- PU SJL3, 1. časť, s. 7 – 11

Slová zoradujeme podľa abecedy **najprv** podľa **prvého písmena**.

Ak je prvé písmeno v slovách rovnaké, slová zoradujeme podľa **druhého písmena**.

Ak sú rovnaké aj ďalšie písmená v slovách, **rozhodujúce** pri zoradovaní **je prvé odlišné písmeno**.

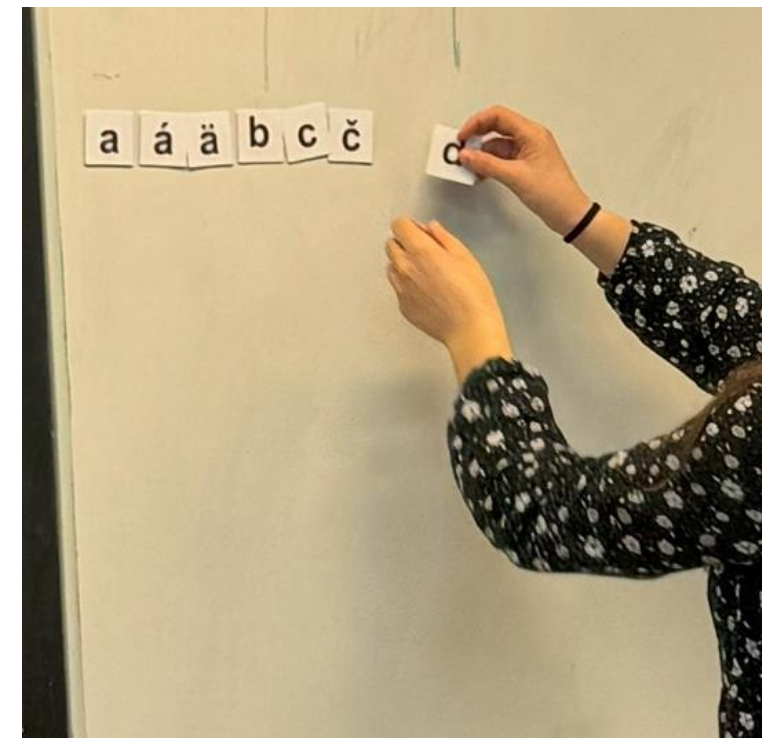
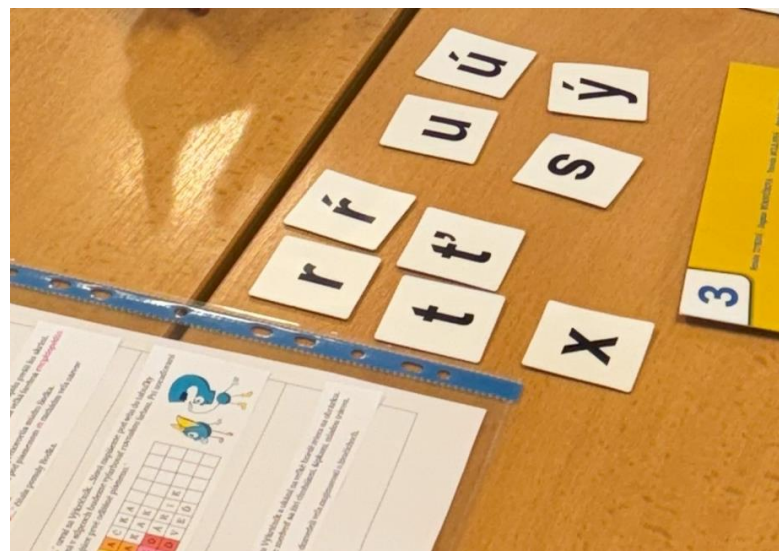
Abeceda v kocke

- realizácia aktivít: etapa precvičovania, fixovania, opakovania učiva
- forma práce: práca v skupinách
- medzipredmetové a medzizložkové prepojenie
- praktické využitie: slovníky, zoznamy (mien, ulíc), registre a pod.

Abeceda v kocke

Abeceda v kocke

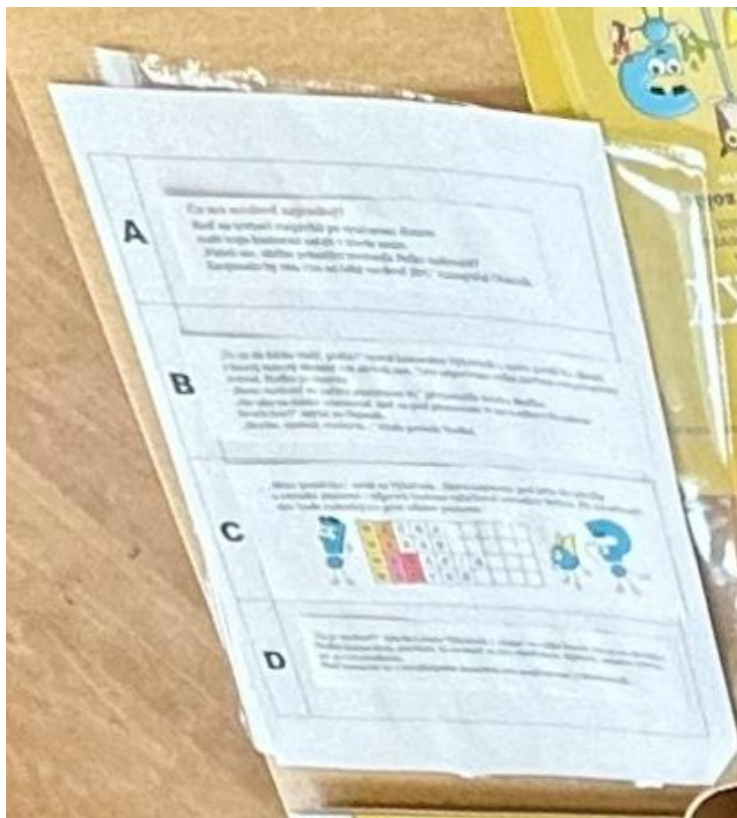
- práca s motivačným textom v PU SJL3, 1. časť, s. 7

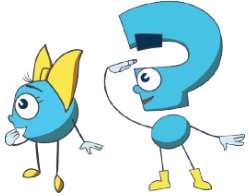
Opis aktivity:

- spoločne prečítať motivačný text
- pracovať s rozstrihaným textom podľa časovej postupnosti

Abeceda v kocke

A	<p>Čo má medveď najradšej? Keď sa tretiaci rozpíchlí po vyučovaní domov, naši traja kamaráti ostali v triede sami. „Videli ste, akého pekného medveďa Peťko nakreslil? Zaujímalo by ma, čím sa taký medveď živí,“ rozmýšľal Otáznik.</p>																																				
B	<p>„To sa dá ľahko zistiť, poďte!“ vyzval kamarátov Výkričník a spolu prešli ku skriní, v ktorej minulý školský rok strávili noc. Tam odpočívala veľká farebná <i>encyklopédia</i> zvierat. Bodka ju otvorila. „Slovo <i>medveď</i> sa začína písmenom <i>m</i>,“ prehovorila múdro Bodka. „Ale ako sa máme orientovať, keď sa pod písmenom <i>m</i> nachádza veľa názvov živočíchov?“ spýtal sa Otáznik. „<i>Mačka, makak, medárík...</i>“ čítala pomaly Bodka.</p>																																				
C	<p>„Mám pomôcku,“ ozval sa Výkričník. „Slová napíšeme pod seba do tabuľky a rovnaké písmená v stĺpcoch budeme vyfarbovať rovnakou farbou. Pri zoradovaní slov bude rozhodujúce prvé odlišné písmeno.“</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: space-around;"> <table border="1" data-bbox="1676 796 2074 958"> <tr><td>M</td><td>A</td><td>Č</td><td>K</td><td>A</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>M</td><td>A</td><td>K</td><td>A</td><td>K</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>M</td><td>E</td><td>D</td><td>Á</td><td>R</td><td>I</td><td>K</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>M</td><td>E</td><td>D</td><td>V</td><td>E</td><td>Ď</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table> </div>	M	A	Č	K	A					M	A	K	A	K					M	E	D	Á	R	I	K			M	E	D	V	E	Ď			
M	A	Č	K	A																																	
M	A	K	A	K																																	
M	E	D	Á	R	I	K																															
M	E	D	V	E	Ď																																
D	<p>„Tu je medveď!“ vykrikol zrazu Výkričník a ukázal na veľké hnedé zviera na obrázku. Bodka kamarátom prečítala, že medveď sa živí chrobákmi, šípkami, mladou trávou, ale aj čučoriedkami. Naši kamaráti sa z encyklopédie dozvedeli veľa zaujímavostí o živočíchoch.</p>																																				

1 Abecedný zoznam žiakov

- korešponduje s úlohami na s. 8/5; 11/5–rýchlovka, Pátracia úloha, Šifrovacia úloha

Novotný Karol, ~~Novák Ladislav~~, Novák Peter, Novák Pavol, Novotný Andrej

Novák Ladislav	9876/333 444	
	9876/123 123	Smreková 3
	9876/001 002	Konvalinková 18
	9876/115 226	Javorová 70
	9876/321 321	Borovicová 88

Prečo je v zozname uvedené najprv priezvisko a potom meno?

Ktoré telefónne číslo má Peter Novák?

Na ktorej ulici býva Karol Novotný?

Ktorá ulica je pomenovaná podľa názvu kvetu?

Ktorý názov ulice má najmenej slabík?

1 Abecedný zoznam žiakov

Opis aktivity:

- vytvoriť zoznam členov skupiny v abecednom poradí

1 Abecedný zoznam žiakov

Abecedný zoznam členov	
Názov skupiny: <i>reveričky</i>	
P. č.	Priezvisko a meno
1.	<i>Gorná Lucia</i>
2.	<i>Krištof Filip</i>
3.	<i>Matúšková Alexandra</i>
4.	<i>Prešinský Matej</i>
5.	<i>Tonková Kristína</i>
6.	<i>X Tóth Simon</i>

2 Encyklopédia – register názvov živočíchov

- korešponduje s úlohami na s. 8/3; 11/Tvorivá úloha

3

a) Pozoruj názvy živočíchov, ktoré sa začínajú písmenom *k*.
Povedz, či sú usporiadané v *abecednom poradí*. Zdôvodni.

b) Povedz názvy *encyklopédií*, ktoré poznáš.

K	A	M	Z	Í	K			
K	A	P	O	R				
K	A	R	A	S				
K	A	R	E	T	A			

TVORIVÁ ÚLOHA

- a) Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj päť informácií o ľubovoľnom živočíchovi. Na výkres A4 napíš názov živočicha a päť viet o ňom. Živočicha aj nakresli.
- b) Z prác urobte výstavku. Vystavené práce usporiadajte podľa názvov živočíchov v *abecednom poradí*.

2 Encyklopédia – register názvov živočíchov

Opis aktivity:

- priradiť opis živočícha k správnej obrázku
- vytvoriť register názvov živočíchov

2 Encyklopédia – register názvov živočíchov

REGISTER	
veverica stromová	s. 2
vlk dravý	s. 1
vrabec domový	s. 5
vrana čierna	s. 6
vešerica severná	s. 4
vydra riečna	s. 3

3 Plán obce

- korešponduje s úlohou na s. 10/10

10 Pracujte vo .

Vpisujte slová do tabuľky po písmenách v *abecednom poradí*. Najprv vpište podľa abecedy všetky prvé písmená slov, potom druhé atď.

Žilina Zvolen Žarnovica Zákopčie Zborov Zázrivá Žabokreky

Z	Á								
Z									
Ž									
Ž									

3 Plán obce

Opis aktivity:

- napísať názov obce
- pomenovať označené budovy v pláne a vytvoriť legendu
- vypísať z plánu názvy ulíc v abecednom poradí

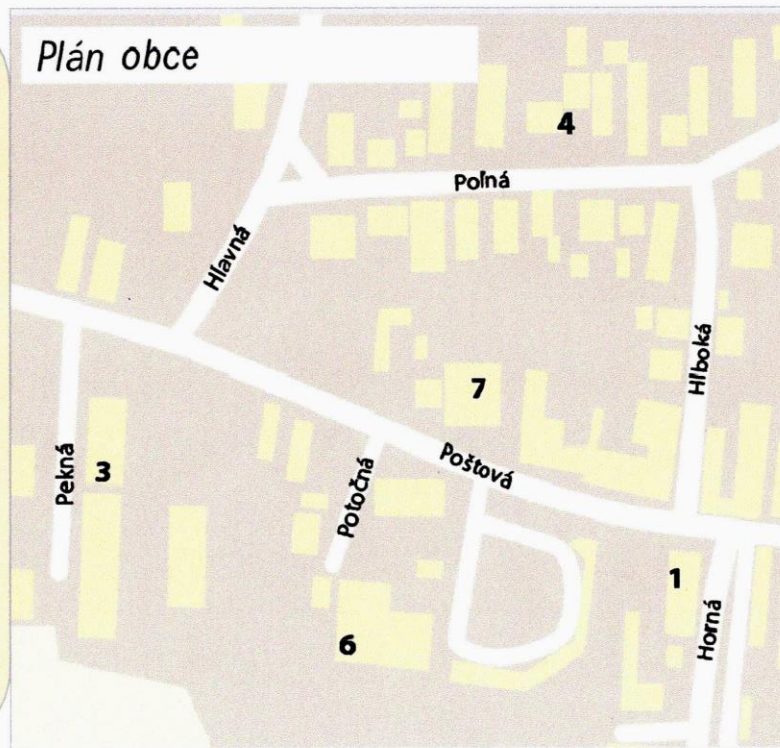

3 Plán obce

LEGENDA:

1. *memorica*
2. *obchod*
3. *kaderničstvo*
4. *sídlisko*
5. *základná škola*
6. *štadión*
7. *pošta*
8. *materská škola*

OBEC

OBČAN

PODNIKATEĽ

NOVINKY

Informačná kancelária

Šport

Kultúra

Podujatia

Počasie

Pohotovosť lekární

Voľné pracovné miesta

Cestovný poriadok

Kontakty obce

Odkaz pre starostu

Abecedný zoznam ulíc na území obce

Poradové číslo	Názov ulice
1.	<i>Hlavná</i>
2.	<i>Hlboká</i>
3.	<i>Horná</i>
4.	<i>Pekná</i>
5.	<i>Polná</i>
6.	<i>Poštová</i>
7.	<i>Potočná</i>

Foto reportáže

Video reportáže

Mobilná aplikácia

4 Triedna knižnica

- korešponduje s úlohami na s. 11/Pátracia, Šifrovacia úloha

ŠIFROVACIA ÚLOHA

- Prečítaj mená chlapcov. Očísluj ich v *abecednom poradí* podľa vzoru.
- Vpiš do *doplnovačky* zvýraznené písmená v menách podľa očíslovania. Dozvieš sa meno autorky básne *Bola raz jedna trieda*.
- Zakrúžkuj mená chlapcov, ktoré sa spomínajú v básni *Bola raz jedna trieda*. Povedz ich priezviská.

ŠAŇKO   MATÚŠKO   DENISKO   ĎURKO   MIŠKO   ŠTEVKO

6.	2.	4.	1.	3.	5.
			S		
BENDOVÁ					

4 Triedna knižnica

Opis aktivity:

- roztriediť názvy kníh podľa autorov
- vpísať do PL priezviská a mená autorov
- očíslovať PL v abecednom poradí podľa priezvisk
- identifikovať úryvky – napísať názvy diel, úryvky nalepiť

4 Triedna knižnica

Trocha skokom, trocha letom
chodil **Čimko**, chodil svetom,
až si zašiel do sadu
ku Ďatlovi – o radu.

On má v svete známosť veľkú,
každú skrýš zná, každú dierku!
A pán Ďateľ, ako zná,
mu i dobrú radu dá:

Priezvisko a meno spisovateľ/a/spisovateľ'ky	
Názov knihy, z ktorej je úryvok	
<p>„Vitajte, už ste dávno u nás neboli, a či ste o prasiatkach Dubkáčikovi a Budkáčikovi vo svete nič nepočuli?“</p> <p>„Veru som nepočul,“ odpovedal majster, „svet o nich v posledné časy neslýchal, azda sa už aj pominuli.“</p> <p>„Ej, to mi radšej ani nehovorte, dobrý majstrič, lebo by mi ich bolo ľúto,“ zaznel zasa ženský hlas a verní bratia obaja naraz poskočili. Známy im bol ten hlas, nuž trochu sa začali žene prizerať, a tu obaja naraz spoznali svoju gazdinú, od ktorej kedysi svetom ušli.</p>	

5 Orientácia v slovníkoch

- vysvetliť jednoduchý postup, ako ľahšie vyhľadať slovo v slovníku
- žiaci by mali mať osvojenú abecedu

<https://slovník.juls.savba.sk/>

5 Orientácia v slovníkoch

krk
krk -u mn. I -kmi m.;
křkat' -a -ajú nedok.
krkavec -vea mn. N a
krkavčí
krkolomný; krkolo
krkolomnosť -i ž.
krkovička -y ž.
krkvať' -e -ú nedok.;
krm -u m.; krmový
křmič' -a m.; křmičl

krčný
kropenička -y -čiek ž.
kropenovať' -a -ajú nedok.

tisícovka
tisícovka -y -viek ž.
tisíceročie -ia -í s.
tisíceročný
tisina [t'-] -y -sín ž.; **tisinový**
tiskat' -a -ajú nedok.; **tiskat' sa**
tislút' -e -ú -sol nedok.; **tislút'**
sa
tíš -e ž.
tíšava -y -šav ž.
tíšina -y -šin ž.; **tíšinka -y**
-niek ž.

tlačovka -y -vie
tlak -u m.; **tlako**
tlakomer -u/-a I
tlakomerový,
tlakotesný; **tlako**
tlakovať' -uje -u
tlama -y tlám ž.
tlamisko -a -i
jedn. i ž.
tlapa -y tláp ž.;
-piek ž.

triet'

triatlon -u m.; triatlonový;
triatlonista -u m.; triatlo-
nistka -y -tiek ž.
Tribeč -a m.; tribečský
tribún -a mn. -í m. živ.
tribúna -y -bún ž.; tribúna
-y -nok ž.
tribunál -u L -í mn. -y m.
tričko -a -čiek s.
Trident -u m.; Trident'an -a
mn. -ia m.; Trident'anka -y
-niek ž.; **tridentský**
tridsať, m. živ. i tridsiati -ich
čisl.
tridsatina -y -tín ž. čisl.
tridsaťkorunový
tridsaťkrát, tridsať ráz neskl.
čisl.
tridsaťročný
tridsiatka -y -tok ž.
tridsiatnik -a mn. -ci m.;
tridsiatnička -y -čiek ž.
tridsiatok -tku m.
tridsiaty čisl. rad.
trieda -y tried ž.; triedny -eho
príd. I m.; **triedne** prísl.;

5 Obchod

- korešponduje s úlohami na s. 9/6, 7, 8, 9b)

- 8
- a) Pomenuj plody na obrázkoch. Názvy napíš. Slová rozdeľ *zvislou čiarou* na *slabiky*.
  - b) Očísluj názvy plodov v *abecednom poradí*.
  - c) Pracuj s knihou. Vyhľadaj v *Krátkom slovníku slovenského jazyka* slovo *kivi*. Oba významy slova napíš do .

- 7
- Pracuj s internetom. V *Krátkom slovníku slovenského jazyka* (slovník.juls.savba.sk) zadaj do vyhľadávača slová *fauna* a *flóra*. Významy slov napíš.

fauna – _____ flóra – _____

5 Obchod

Opis aktivity:

- vyhľadať v kodifikačnej príručke (KSSJ) názvy ovocia a zeleniny
- napísať číslo strany, na ktorej sa slová nachádzajú
- zaradiť názvy do zoznamov v abecednom poradí

5 Obchod

patizón - *jednoročná rastlina z
láde sekviovitých, xelenina*

ringlota - *druh ovocného stromu, odroda
slivky s plodmi guľovitého tvaru. 084*

špargľa - *trvácna rastlina z
ná ako xelenina.*

dula - *ovocie, nízky ovocný strom*

chren - *xelenina, korenová xelenina*

moruša - *cudzokrajný listnatý strom
ovocie*

avokádo	banán	čerešne	černice	dula
				
hrozno	hruška	Jabko	jahoda	malina
				
mandarínka	MORUŠA	pomaranč	RINGLOTA	slivka
				

kapusta	melón	paprika	paradajka	patizón
				
pór	šalát	špargľa	tekvica	uhorka
				

6 Tvorivá úloha

Opis aktivity:

- pripraviť úlohu so zameraním na praktické využitie abecedy

Prezentovanie riešenia úloh

- spoločná kontrola jednotlivých úloh
- umiestnenie jednotlivých vypracovaných úloh v triednej galérii

Skupina:	
Číslo úlohy	Úloha splnená
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

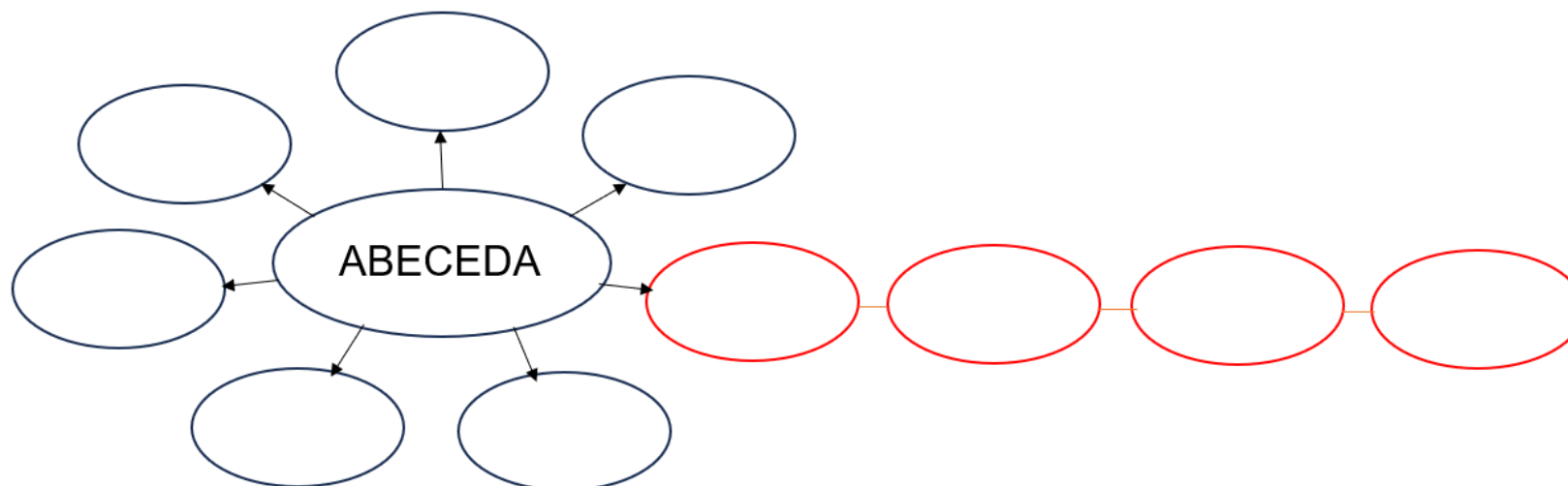
Abeceda na workshope

Zhrnutie: Prečo je potrebné vedieť abecedu?

- doplniť informácie o praktickom využití abecedy

Naše odporúčanie

- vyhnúť sa dvojiciam spoluhlások d/d', t/t', n/n', l/l' a samohlások a/á, e/é, i/í, o/ó, u/ú, y/ý

Príklady:

- **dievča, d'atel'** (poradie v slovníku: d'atel', dievča)
- **dakto, d'akovať** (poradie v slovníku: d'akovať, dakto)
- **uľahčiť, úľ'** (poradie v slovníku: úľ'(-Ø), uľahčiť)

Naše odporúčanie

---

dakedy zám. príslov.
d'akovat' -uje -ujú nedok.
d'akovný
dakto -koho zám.
daktorý zám.
daktyl -u m.; daktylský
daktyloskopia -ie ž.; daktylo-
skopický; daktyloskopicky
prísl.

ukut' ukuje ukujú ukuj! ukul
dok.
ukúvat' -a -ajú nedok.
úl' -a L -i mn. -e m.; úl'ový;
úlik -a m.
ul'ahčit' -í -ia -hč/-i! dok.;
ul'ahčit' sa; ul'ahčit' si
ul'ahčovat' -uje -ujú nedok.;

Ďalšie zábavné aktivity

Abecedný energizér

Opis aktivity:

- žiaci sa dohodnú, ktoré slová budú vymýšľať
- jednému zo žiakov sa „napíše“ na chrbát písmeno
- žiak ho uhádne a vymyslí naň slovo
- „napíše“ písmeno, ktoré nasleduje za uhádnutým písmenom

Ďalšie zábavné aktivity

Kreslíme lastovičky

Opis aktivity:

- žiaci nakreslia lastovičky na drôtoch
- vymyslia im mená
- mená očísľujú podľa abecedy

Ďalšie zábavné aktivity

Lov rybiek z rybníka

Opis aktivity:

- žiaci „lovia“ rybky z rybníka v abecednom poradí

Ďalšie zábavné aktivity

Moja rodina

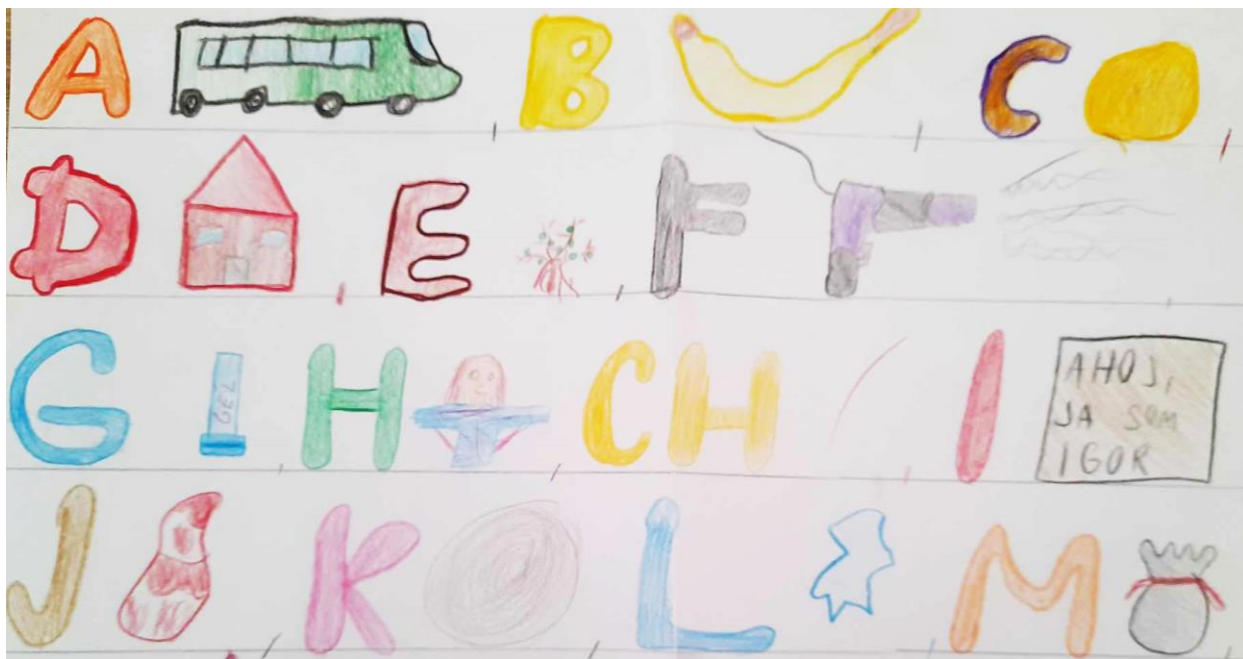
Opis aktivity:

- žiaci prinesú fotografie rodinných príslušníkov
- napíšu ich menný zoznam v abecednom poradí
- ku každému členovi rodiny dopíšu príbuzenský vzťah
- povedia o ňom zopár viet

Abeceda na hodinách iných predmetov

Výtvarná výchova

- hra Kreslíme abecedu

M	R	T	A	N
mráz	ryba	telka	anakonda	nacos

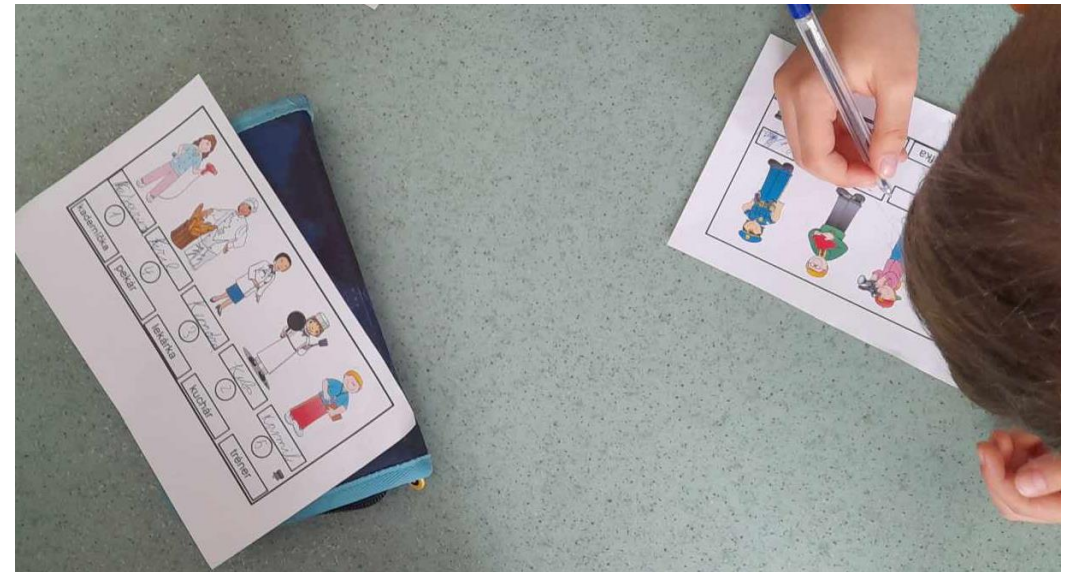

Abeceda na hodinách iných predmetov

Etická výchova

- hra Remeselníci

				
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
○	○	○	○	○
poštárka	potápač	záchránárka	reportér	učiteľka

Abeceda na hodinách iných predmetov

Etická výchova

- hra Zvieratá

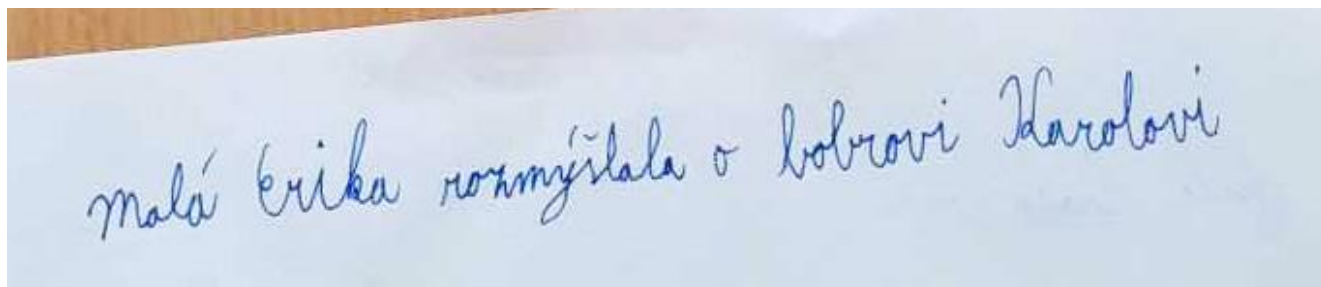

myš	vrana	žaba	koza	zmija	veľryba	mucha	slimák	jež	hus
hus	jež	koza	mucha	myš	slimák	veľryba	vrana	zmija	žaba

Abeceda na hodinách iných predmetov

Etická výchova

- hra Vymysli vtipnú vetu

Abeceda na hodinách iných predmetov

Etická výchova

- hra Prines predmet

aktovka, ceruza, drôtik, jablko, náušnica, pero

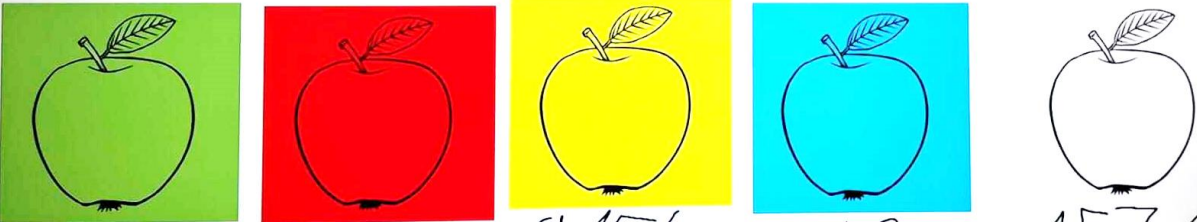

Abeceda na hodinách iných predmetov

Matematika

Zorad' slovné názvy čísel podľa abecedy a číslo, ktoré ti vyjde napíš pod jablká

zelené	červené	žlté	modrá	biele
8, 5, 2, 1	1, 0, 2, 3	7, 5, 4, 9	2, 3, 4, 6	1, 6, 5, 7
~~osem päť dva jeden~~	jeden nula ~~dva~~ tri	jeden päť štyri deväť	~~dva tri štyri~~ šesť	jedna šesť päť sedem

2185, 2103, 9154, 2643, 1576

Zorad' čísla od najmenšieho po najväčšie na linajku 1576, 2103, 2185, 2643

9154

Akej farby jablko nenájdete na strone?

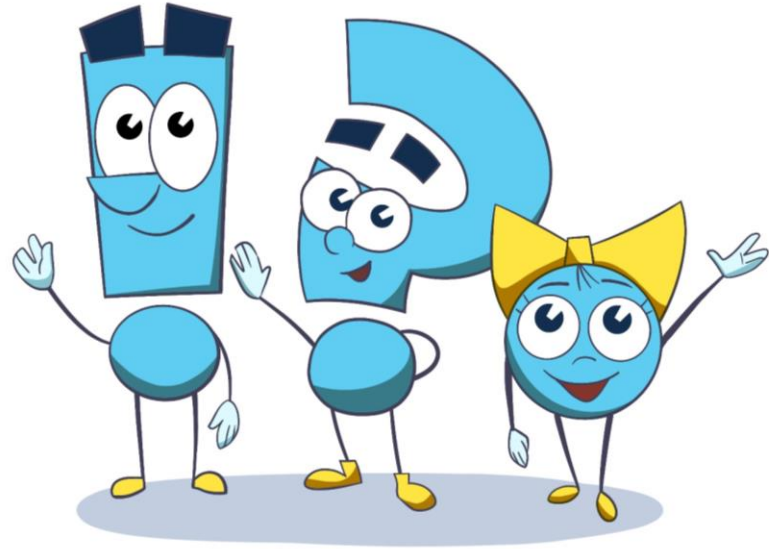

Abeceda v Bodke a aitec offline

- praktické ukázky

Ďakujeme za pozornosť.
